

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2201

Vragen van het lid **Van Toorenburg** (CDA) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Dijkema, over *het bericht dat de controle op de crèche de groei niet bijhoudt* (ingezonden 22 januari 2010)

Antwoord van minister **Rouvoet** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 13 april 2010)

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Controle op crèche houdt groei niet bij»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat door de groei in de kinderopvang de controle en handhaving op de kwaliteit van de kinderopvang achter de feiten aan loopt? Kunt u aangeven wat de gevolgen van het gebrek aan capaciteit zijn nu in 2010 de taak van de GGD is uitgebreid door de invoering van de nieuwe eisen voor gastouderopvang? Welke maatregelen neemt u om te zorgen dat dit jaar geen capaciteitsproblemen gaan ontstaan?

Antwoord 2

Uit het onderzoek «Inspecteren is vooruitkijken» van de Inspectie van het Onderwijs (Ivho) blijkt de groei van de kinderopvang de belangrijkste factor te zijn, die van invloed is op het niet uitvoeren van alle verplichte inspecties.^{2 3} Dit betekent niet dat de controle of de handhaving van de kwaliteit achter de feiten aanloopt. In de praktijk overlegt de gemeente met de GGD om de GGD inspecties zo uit te voeren dat de kwaliteit van de kinderopvang zo goed mogelijk wordt geborgd. Dat is vooral van belang bij een snelle groei van de kinderopvang. De inspecties worden dan daar uitgevoerd waar het risico op onvoldoende kwaliteit het hoogst is. In overleg met VNG en GGD Nederland en de Ivho worden diverse maatregelen genomen om het toezicht en de handhaving zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten.

¹ Metro, 20 januari 2010.

² Kamerstukken II, 2009–2010, 31 322, nr. 69.

³ in 2008 is 88 procent van alle verplichte inspecties nieuwe locaties uitgevoerd en is 75 procent van alle verplichte jaarlijks onderzoeken tijdig afgerond.

De implementatie van de gewijzigde Wet Kinderopvang zorgt voor een aanzienlijke uitbreiding van de taken van GGD-en en van gemeenten. Om deze uitbreiding mogelijk te maken heeft het ministerie van OCW voor de jaren 2010 en 2011 10 miljoen euro extra in het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn inhoudelijke afspraken gemaakt over de aanpak. In 2009 zijn daarover in een bestuurlijk overleg met de VNG, GGD Nederland en de Inspectie van het Onderwijs al afspraken gemaakt. Afgesproken was dat de richttijd voor een inspectie bij iedere gastouder op locatie één uur is. Kinderopvang- en bso-locaties die een voldoende scoren op de kernpunten van de inspectie in 2009 worden in 2010 niet geïnspecteerd. Ook worden bij alle andere kinderopvang- en bso-locaties inspecties op basis van het landelijk model voor risicogestuurd toezicht uitgevoerd. Dit betekent dat er op de meest essentiële punten onaangekondigd wordt gecontroleerd. In het bestuurlijk overleg van 7 april jl. heb ik hierover met de VNG, GGD Nederland en de Inspectie nadere afspraken gemaakt. Geconstateerd is dat het aantal gastouders op dit moment nog laag is, zeker in relatie tot het verwachte aantal gastouders. Vervolgens is gesproken over de verschillende wijzen waarop bij grote aantallen gastouders toezicht kan worden gehouden wanneer in korte tijd zeer veel gastouders zich aanmelden voor inspectie. Indien deze situatie zich eind juni voordoet, hebben de partijen zich aan het volgende bestuurlijk gecommitteerd: de GGD toetst in 2010 in ieder geval alle gastouders op Toetsingskader A, oftewel op VOG, diploma/certificaat, EHBO-diploma en of de gastouder geen onder toezicht gestelde kinderen heeft c.q. uit de ouderlijke macht is ontheven. Toetsing op de opvanglocatie (deel B) zal vervolgens gespreid plaatsvinden over 2010 en 2011. Hierbij wordt onder meer getoetst op de veiligheid en geschiktheid van de opvanglocatie. De VNG en GGD Nederland hebben bij de gekozen optie het voorbehoud gemaakt dat in juni overeenstemming zal worden bereikt over de daarvoor beschikbare middelen en de verdeling daarvan over verschillende gemeenten. Hiertoe zullen voor het bestuurlijk overleg van juni scenario's worden voorbereid en uitgewisseld.

Vraag 3

Kunt u aangeven wat de reden is dat de GGD pas na een half jaar op inspectiebezoek ging bij kinderopvang Ukkeltje? Zijn er richting de GGD in de tussentijd signalen afgegeven door bijvoorbeeld ouders over de wantoestanden bij de opvang? Zo ja, waarom is dan niet eerder opgetreden?

Antwoord 3

De GGD Amsterdam heeft niet aan het eind van de daarvoor geldende periode van drie maanden geïnspecteerd, omdat de inspectie dan in de kerstvakantie zou vallen en dit een vertekend beeld zou geven van de situatie. Daarom heeft de inspectie direct daarna plaats gevonden, namelijk drie en een halve maand na de start van de exploitatie. In de eerste drie maanden waren er bij de gemeente of de GGD geen klachten of signalen, die een eerdere inspectie wenselijk maakten. De eerste klacht kwam op 7 januari binnen, de dag voor de geplande GGD inspectie. Naar aanleiding van de constatering tijdens de inspectie van 8 januari en deze en andere klachten besloot de GGD Amsterdam de aangekondigde inspectie van 8 januari aan te vullen met een onaangekondigde inspectie op 14 januari jl.. Op 14 januari was de situatie bij het kinderdagverblijf zodanig dat de GGD een schriftelijk bevel heeft uitgevaardigd, waarin de maatregelen zijn opgenomen, waaraan het kinderdagverblijf moest voldoen. Kinderen mochten niet worden opgevangen totdat deze maatregelen waren uitgevoerd. Het stadsdeel heeft dit bevel bevestigd. De houder van het kinderdagverblijf heeft vervolgens een advocaat ingeschakeld om voorlopige voorzieningen aan te vragen. De rechter heeft deze voorlopige voorzieningen afgewezen. De houder van het kinderdagverblijf heeft begin februari een aantal documenten bij het stadsdeelkantoor ingeleverd om te bewijzen dat de zaken nu op orde zijn. In diverse vervolgonderzoeken heeft de toezichthouder geconstateerd dat nog steeds niet aan de voorwaarden is voldaan.

Vraag 4

Kunt u aangeven wat de normale gang van zaken is ten aanzien van de inspectie van nieuwe opvanglocaties? Is er een termijn waarbinnen deze nieuwe locaties geïnspecteerd moeten worden? Zo nee, deelt u de mening dat nieuwe opvanglocaties met voorrang geïnspecteerd moeten worden?

Antwoord 4

Tot 2010 ging het systeem binnen de Wet Kinderopvang uit van «onverwijilde registratie» in het gemeentelijk register kinderopvang. Een houder die zich meldde met een nieuwe locatie voor kinderopvang werd direct in het register geregistreerd. Bepaald was dat er binnen 8 weken een «meldingsonderzoek» werd uitgevoerd door de GGD. Indien dat onderzoek tekortkomingen aan het licht bracht, kon de gemeente hierop handhaven en een exploitatieverbod opleggen tot de tekortkomingen opgelost waren. Binnen 3 maanden na het «meldingsonderzoek» volgde het «3-maanden onderzoek» van de GGD. Indien hieruit tekortkomingen volgden, kon de gemeente handhaven. Sinds 2010 is het systeem van «onverwijilde registratie» vervangen door een aanvraagprocedure. Een houder die een kinderopvanglocatie of gastouderbureau wil starten en die derhalve wil laten registreren in het (landelijk) register kinderopvang dient een aanvraag in tot registratie. De gemeente moet binnen 10 weken na deze aanvraag over deze aanvraag een formeel besluit nemen. De GGD voert daartoe een inspectie uit en geeft de gemeente een advies tot wel of niet opnemen in het register. De gemeente besluit op basis van dit advies van de GGD. Registratie vindt pas plaats, nadat de gemeente een positief besluit heeft genomen. Zonder besluit van de gemeente mag een locatie niet in exploitatie genomen worden. Registratie in het register kinderopvang is hiermee strenger geworden en aan voorwaarden verbonden (in plaats van een toetsing achteraf zoals voorheen het geval was). Alleen positief beoordeelde aanvragen komen nog in het register kinderopvang. Ook hier geldt dat er na deze inspectie binnen 3 maanden een vervolgonderzoek plaatsvindt. Op basis van de uitkomsten hiervan kan de gemeente overgaan tot handhaving.

Vraag 5

Hoe vaak komt het voor dat onaangekondigd wordt geïnspecteerd door de GGD? Deelt u de mening dat het zeer nuttig is onaangekondigde inspecties te houden en noodzakelijk om een onverbloemde kijk te krijgen op de gebruikelijke gang van zaken bij een kinderopvanglocatie?

Antwoord 5

Ik ben het met u eens dat onaangekondigde inspecties een onverbloemde kijk kunnen geven op de feitelijke gang van zaken in een kinderdagverblijf of locatie voor buitenschoolse opvang. Het bespaart bovendien de houder tijd omdat er geen papierwerk vooraf nodig is en er geen afspraak hoeft te worden gemaakt. Onaangekondigde controle op kernzaken is een kenmerk van het risicogestuurde toezicht op basis van een landelijk model zoals dit door de GGD sinds september 2009 wordt gepraktiseerd. Het gaat dan vooral om kinderdagverblijven of locaties voor buitenschoolse opvang die in het vorige jaar voldeden aan de eisen. Ik heb geen zicht op de aantallen; dat kan ook per jaar verschillen. Aangekondigde controles worden gehanteerd bij kinderdagverblijven of locaties voor buitenschoolse opvang die nieuw zijn, waar bij vorige controles verbeterpunten zijn afgesproken of waar om praktische redenen het beter is om aangekondigd langs te komen. Dit laatste is bijvoorbeeld van toepassing als de inspecteur er zeker van wil zijn dat het locatiehoofd aanwezig is.

Vraag 6

Bent u van plan in overleg te treden met de gemeenten om vaker onaangekondigde inspecties te houden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Tot voor kort vonden onaangekondigde inspecties slechts mondjesmaat plaats op eigen initiatief van een GGD. Met de invoering van risicogestuurd toezicht vindt onaangekondigd toezicht systematisch plaats. Om die reden vind ik het niet nodig met de gemeenten in overleg te treden om vaker onaangekondigd te inspecteren.